

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Conceptvs Chronographicvs De Concepta Sacra Deipara

Zoller, Joseph

Augustæ, Anno 1712

LXXIV. Candor enim est lucis æternæ, & speculum sine maculâ. Sap. c. 7.
v. 26.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75950)

Certè quis indignum non judicaverit, ut illa Mater, illa Spiritûs Sancti Sponsa, cujus in utero Filius requievit, quem DEUS ipse genuit, juxta illud: *Filius meus es tu, ego hodie genui te.* Psal. 2. v. 7. detractis justitiæ vestibus, nuda mundo appareat? cùm ipsa de se potiùs testetur, ac dicat illud Isaïæ, c. 61. v. 9. *Gaudens gaudebo in Domino, & exultabit anima mea in DEO*

meo: quia induit me vestimentis salutis, & indumento justitiæ circumdedit me, &c.

§ 7. *Anagramma.*

Ave DeIpara absqVe Labe,
SoLe aMICta!

511.

Ave munda puri Agni Mater, Sole amicta!
Versio litteralis.

Ave Maria, gratiâ plena, Dominus tecum.

De Conceptâ Sacrà Deiparâ.

CONCEPTUS LXXIV.

§. I. *Scriptura.*

512.

DeIpara, SpeCVLVM
sIne Labe.

Sap. c. 7. v. 26. *Candor enim est lucis æternæ, & Speculum sine maculâ.*

Creaturas omnes, crystallina esse Specula, DEUM nobis præsentem sistentia, nemo facile dubitaverit; *Specula* sanè, in quibus aperta cernere licet celsissimæ Majestatis attributa: Potentiæ in creando, Sapientiæ in moderando, Providentiæ in gubernando, Bonitatis in ditando, Amoris in salvando, &c. verbo, *Specula* sunt creaturæ, in quibus

Rom. c. 1.
v. 20.

invisibilia DEI, per ea, quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur. Veruntamen ex omnibus hisce Speculis, unum esse, reliqua omnia in claritate, ac puritate longè excellens, clarè nos instruit Doctor Angelicus, dum ait:

Opusc. 16.
de 10. gradibus
amor. 6.
grad.

Fecit ergò summus artifex in ostentationem plenioris artis suæ, speculum unum, clarissimo clarius, Seraphim tersius, & purius, & tantæ puritatis, ut purius intelligi non posset, nisi DEUS esset: personam scilicet gloriosissimæ Virginis. Noverat nimirum Scholarum ille Angelus, varia numerari *specula*: noverat Sacrà Scripturam *Speculum* esse, innuente id S. Jacobo,

ac dicente: *comparabitur viro consideranti vultum nativitatæ suæ, in Speculo:*

noverat & Angelos *speculum* esse, ut scribit Dionysius ex Areopago: *Angelus est imago DEI, manifestatio invisibilis lucis, Speculum purum, lucidissimum immaculatum:* Noverat & homines *speculum* esse, affirmante id, ad suos Corinthios, gentium Doctore: *Videmus nunc per speculum, in enigmate:*

noverat tandem, omnes creaturas, ut supra diximus, *specula* esse: Sed noverat etiam, magnam inter hæc omnia *specula* differentiam; aliqua enim sunt maculata actu, & potentiâ, quales sunt creaturæ terrestres, ipsis etiam hominibus non exceptis: aliqua, licet actu non sint maculata, saltem potentiâ, ut sunt Spiritus Angelici; quia etiam in Angelis reperit *pravitatem*: aliqua tandem nec actu, nec potentiâ maculata, quale *Speculum* purissimum primariò est Verbum æternum, cui ut Beatissima Virgo, tanquam futura Mater, perfectè assimilaretur, concepta fuit libera ab omni maculâ, sicque à creatione ex speciali privilegio formata, ut in illâ, tanquam purissimo *speculo sine labe*, appareret clarissimè *imago bonitatis Filij sui.* ut idcirco optimè illud Sapientis MARIÆ applicandum videatur, quando ait:

Vapor

Sap. 7. v. 25. & 26. Vapor est enim Virtutis DEI, & emanatio quaedam est claritatis omnipotentis DEI sincera: & ideo nihil inquinatum in eam incurrit; candor est enim lucis aeternae, & speculum sine maculâ, DEI majestatis, & imago bonitatis illius. Planè tersum adeo, atque mundum est hoc speculum, ut in interiori ejus animâ purissimâ fundo, clarissimè ipsius Sacrosanctæ Trinitatis imago, tanquam in lucidissimâ crystallo, reluceret, licet infirmis hominum oculis non appareret. Apparuit autem in hoc virginali speculo Benignitas, & Humanitas Salvatoris nostri DEI, qui posthâc in terris visus est, & cum hominibus conversatus est. Tantùm igitur in MARIA solâ prævaluit meritum Redemptionis, ut licet in omnibus alijs reliquerit maculam aliquam, qualis est peccatum originale, ab illâ solâ, tanquam speculo immaculatissimo, omnem nævum culpæ præviè sustulerit. Vitrum quidem erat MARIA, si naturam spectare velimus, quod labi, frangique, aut saltem maculari poterat: at si gratiam, hoc est, candorem, fulgoremque attendamus, quem non sibi sed suo debebat artifici, omni erat peccato superior. Neque hic silentio prætereundum, quòd Sacris in paginis refertur, fecisse Moysen, inter alia Templi ornamenta, ex DEI instinctu, labrum æneum, de Speculis mulierum, quæ excubabant in ostio tabernaculi. pro quo notandum, quod Cornelius à Lapide, in hunc loc. existimat: fuisse nimirum hanc singularem Sanctarum olim mulierum devotionem, ut DEO se penitus consecraturæ, specula, & ornamenta muliebria, quæ suæ prius vanitati deservierant, unâ secum, pariter DEO consecrarent, nullo deinceps speculi ministerio indigentes, utpote, quæ non externam ampliùs faciei, sed internam tantùm animæ pulchritudinem curare studerent. Veruntamen, neque tales devotæ animæ (siquæ, ut nullus dubito, in novo etiam testamento, inter mulieres reperiantur) speculum recusent! quinimò illud

sibi proponant Speculum Virginalè, ab omni etiam originali maculâ purissimum, à nobis hæctenus in MARIA exhibitum, in quâ, teste S. Ambrosio, velut in speculo, resulget species castitatis; & forma virtutis; frustra enim illæ, ad speculum aliud, faciei depolunt nævos: unum sit ipsis hoc speculum tersum, ut stet flos incolumis castitatis, per MARIE Deiparæ, speculi sine labe, devotionem conservandus. Efficiamur etiam juvenes, & Virgines, senes, cum junioribus, specula per MARIAM clara, & lucida, in quibus semper resplendeat pulcherrima imago Creatoris nostri. Verbo, accipiat quilibet nostrum speculum quodcunque, & bene attendat; ita enim propriam videbit imaginem, ut quod est à dextris, à sinistris appareat, & vicissim: oculus e. g. dexter à sinistris, & auris sinistra à dextris conspiciatur. Sciat autem, tale etiam speculum esse MARIAM, & quidem sine labe, aut maculâ; in quod quicumque, per seriam devotionem, introspexerint, quamvis hædi antehâc fuerint, tamen mediante lucidissimâ hac Crystallo, ad Judicis quondam dexteram collocabuntur.

L. 2. de Virg.

§. 2. *Authoritas.*

NICOLAUS CUSANUS, VIRGINIS, absqve peccato Conceptæ, 513.
 eX oMnibVs ViribVs propVgnator.

1. Virgo gloriosa, cum esset prædestinata ante sæcula, ut ex ipsa reciperet DEI filius naturam humanam, ut DEI filius fieret filius hominis, ita concepta est, ut dignum ad hoc habitaculum fieret - - - sic etiam, quòd nullâ duratione fuit verum dicere, Virginem fuisse sub peccato. Lib. 5. Excit. super illud: Cælum, & Terra transibunt, &c.
2. Ipsa sub principatu Auctoris mortis nullo unquam tempore fuit, in quâ vita debuit incarnari. non indigni li-bera-

II.
 Tit. c. 3. v. 4.
 Exod. c. 38. v. 8.
 b. c. 4. 18.

beratore, qui ipsam absolveret à sententiâ in Adam &c. latâ, cui nunquam subjacuit; quia prævenit succurrere misericordia, electæ Matri misericordiæ, qui concipitur & nascitur liber: nec indiget liberatore à servitute, in quâ nunquam fuit; præliberatore enim Virgo sancta habuit, ceteri liberatorem, & postliberatore; Christus enim sic omnium liberator, quod & Virginis liberator, & præliberator, ceterorum verò liberator, & postliberator. Lib. 8. in Cant. 2. v. 2.

3. Ipsa sola post Adæ lapsum non indiget, sed plena originali justitiâ, ut Eva, & multò magis creata fuit: sicut Christus secundum humanitatis naturam in omnî plenitudine justitiæ multò magis, quàm Adam creatus. Ibid.
4. Sola illa electissima DEI Mater hoc habet, quod in initio essendi, sub nequitia maligni descere nequivit: puta, quod in creatione rationalis anima in corpore, & separatione à corpore, in potestate maligni nunquam fuit. sola igitur gloriosissima Virgo non reperitur, tempore ullo, peccato originali subjacuisse. Ibid.

§. 3. Ratio.

514. habltâ optlone, à FILIO aLI-
qVo Mater sine Labe
eLigenDa.

Ipsa ratio, & principia Syndereseos dictant, & deposcunt, ut is, cui daretur facultas, eligendi sibi pro libitu parentes, semper eos eligeret, qui sibi nobiliores, decentiores, remotioresque ab omnî prævaricationis maculâ viderentur: Sed CHRISTUS DOMINUS, æterni DEI Filius hanc utique facultatem, sibi à suo Patre concessam habuit. Ergo ipsa ratio suadet, eum elegisse talem Matrem, quam ab omnî maculâ judicavit remotissimam. Sed talis minimè extitisset Beatissima Virgo, si in peccato originali fuisset concepta; quia, ut

ait S. Augustinus L. 3. de libero arbit. c. 6. Quidquid verâ ratione melius occurrerit, id scias, fecisse DEUM. & quid, obsecro! congruentius dici potest, quàm ut purissimo totius puritatis fonti, etiam purissima detur Mater? Ergo &c.

§. 4. Historia.

B. GUIDISALVVS ARCHIEPIS COPVS, à VIRGINE ALBÂ CASVLÂ INDVTVS, PVRA 515.
CONCEPTIONIS FAVOR
INSGNIS.

Beatus Guidisalvus, cum Tolosanæ Ecclesiæ Archi-Episcopus præfesset, tantâ erat in Deiparam devotione inclutus, ut ob singularem erga eandem teneritudinis affectum non alio communiter, quàm MARIE Capellani nomine nuncuparetur. Hic quotiescunque ad aram Sacerdos litaret, Virginis ejusdem Benedictæ apparitione recreari meruit. Cum ergo in ipso quondam immaculatæ Conceptionis Festo, ad Sacrosanctâ Misfarû Solemnia se pro more præpararet, Virgo purissima denuò illi præsentem se sistens, Casulam attulit, albi coloris, speciosissimam, sic illam porrigendo, Guidisalvum allocuta: *Fili! scito, me sine originali maculâ fuisse conceptam: omnî igitur reverentiâ, ac solennitate Festum hunc Diem celebrare procura!* Archi-Episcopus igitur, non surdus auditor, mandatum pro viribus executus, tanto negotium istud ardore, felicique successu in se suscepit, ut tota Hispania, omnesque vicinæ provinciae, ad singularem cultum, ac Solennes immaculatæ Virgini honores habendos excitarentur: ipse prætereà, per totum vitæ decursum, annuo imposterum sermone, singulari eloquentiâ perorato, dictam Festivitatem publicè condecoravit. *Bernardin. de Busti. In offic. Concept. Die 2. Lect. 4.*

Die 2. Lect. 4.

§. 5. *Symbolum.*

516. SpeCVLa è CrIjstaLLO, Bas-
LIsCIs obLeCta, eneCant
Ista Monstra.

Omnia lethifero Serpens necat iste veneno .
Quem tamen objecto forma necat Speculo,
Peccatum Basiliscus erat , qui cuncta necavit ,
Quem Speculum objectum sola MARIA necat.
Species decipit te. Dan. 13. v. 56.

§. 6. *Antiquitas.*

517. PLato, MeDIante SpeCVLO,
InstrVens.

L Audabilem admodum instructi-
onis modum Plato Philosophus
excogitavit, quando ad imbuendos
optimis moribus discipulos suos, spe-
culum illis sæpè sæpiùs commenda-
vit, quatenùs sæpiùs in eo sese con-
templarentur, ac si illorum aliqui
pulchros se, ac formosos, quoad ex-
ternam speciem invenissent, sum-
mum in id studium adhererent, ut
apparentem hanc corporis pulchri-
tudinem, per virtutem jugiter con-
servarent, auferentque, ac corpori
pulchro animam jungerent non dif-
formem. si qui verò deformes sese,
quoad externam corporis speciem re-

perissent, totis ab illo momento vi-
ribus, ac nervis studerent, virtuti
adipiscendæ, ut vel sic compensare
possent, quod illis natura denegavit.

Sapientissimum certè Divini Phi-
losophi documentum! quod omnibus
& singulis salubriter deservire poterit,
tunc præsertim, si per *speculum* intel-
ligamus Virginem Beatissimam, sine
omni labe Conceptam, qualem §.
primus, hujus nostri Conceptus pro-
posuit. Hoc enim Speculum devo-
tè à nobis inspectum nostras clarissi-
mè deteget deformitates: nævos, ac
maculas conscientia nostræ fideliter
revelabit: modos, quibus easdem
detergere, ac emendare possimus,
complures liberaliter subministrabit;
Hanc enim Virginem Serenissimam
quotusquisque nostrum aspexerit,
exardescet illicò in virtutes, horre-
bit, ac abominabitur inconcinnas
vitiatorum suorum monstrositates: in
hac si oculos tumidus quispiam defi-
gat, ac illius attendat altissimam de-
pressionem, suam stupebit & erube-
scet elationem: si petulcus leno ad
limpidissimam se sistat MARIE puri-
tatem, detestabitur fœtorem, & car-
cinomata sua: verbo, non erit fla-
gitiosorum, ac sceleratorum aliquis,
qui si Marianam spectet tam origina-
lem, quam actualementem innocentiam,
sua in hoc Speculo non è vestigio
cognoscat, ac deploret, tam hære-
ditariam, quàm propriam improbi-
tatem: cumque elegantem viderit il-
libatæ Conceptionis pompam, salu-
berrima mox concipiet proposita, il-
libatam imposterum agendi vitam,
ac amœniorem instituendi conversa-
tionis integerrimæ harmoniam.

§. 7. *Anagramma.*

Mater sIne Labe, ADæ, &
EVæ sCeLVs Ignoras! 518.

Tu Adami, tu Evæ crimen palàm ignoras!
Versio litteralis
Ave Maria, gratiâ plena, Dominus tecum.